دافغانستان اسلامی جمهوریت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

دافغانستان داسلامي جمهوریت دقضائیه

قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون

Ketabton.com

دچاپ نېټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش کال د غويي دمیاشتې(۳۱)- پرله پسې گڼه (۸۵۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامتیـــاز خاوند : دعـــــدلیې وزارت

مسؤول چلوونکی : عبدالقهار "جـــویا"

مرســــــتیال : نـــــور علـــــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان اسلامي جمهوريت

گڼه : (۳۲۱۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

د عدليې وزير محترم سرور دانش !

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمو د تشكيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا تصويب او د ۱۳۸۴/۲/۲۱ نېټې (۱۴) گڼې فرمان پر بنسټ زموږ لخوا توشيح شوی دی ، تاسې ته دراستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان داسلامي جمهوريت

رئيس

جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۳۲۱۷)

تاریخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

محترم سرور دانش وزير عدليه !

قانون تشكيلات و صلاحيت محاكم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را كه به داخل (۷) فصل و(۷۷) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصويب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ توشيح گرديده است ، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريدهٔ رسمی اقدام نمائيد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان د اسلامی جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک د قانون د انفاذ په هکله ،د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس

فرمان

گڼه : (۱۴)

نېټه :۱۳۸۴/۲/۲۱

لومړۍ ماده :

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزیرانو د عالي مجلس لخوا د ۱۳۸۴/۱/۲۹ نېټې د (۴) گڼې مصوبې پر بنسټ تصویب شوی دی ، توشیح کوم .

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در بارهٔ انفاذ قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۱۴)

تاریخ :۱۳۸۴/۲/۲۱

مادهٔ اول :

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان را که به اساس مصوبهٔ شماره (۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۱/۲۹ از طرف مجلس عالی وزراء به داخل (۷) فصل و (۷۷) ماده تصویب گردیده است توشیح میدارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

دوه يمه ماده :

دغه فرمان د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي .

حامد کرزی

دافغانستان د اسلامي جمهوريت

رئيس

مادهٔ دوم :

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و در جریدهٔ رسمی نشر گردد .

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست مندرجات

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه

جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول :	هدف	۱
مادهٔ دوم:	استقلالیت	۲
مادهٔ سوم:	صلاحیت رسیدگی	۲
مادهٔ چهارم:	دایرهٔ صلاحیت	۲
مادهٔ پنجم :	اعتراض بر فیصله	۳
مادهٔ ششم:	طرز رسیدگی	۳
مادهٔ هفتم:	مصدر حکم	۵
مادهٔ هشتم:	علنیت جلسه	۵
مادهٔ نهم:	ذکر مواد قانونی درفیصله	۶
مادهٔ دهم:	واجب التعمیل بودن فیصله ها	۷
مادهٔ یازدهم:	داشتن وکیل مدافع	۷
مادهٔ دوازدهم:	داشتن ترجمان	۷
مادهٔ سیزدهم:	عدم امتناع از اصدار حکم	۸
مادهٔ چهاردهم:	استقلالیت در اصدار حکم	۸
مادهٔ پانزدهم:	عدم عضویت در حزب	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت ستره محکمه

مادهٔ شانزدهم: ستره محکمه ۹
مادهٔ هفدهم : ترکیب ستره محکمه ۱۰
مادهٔ هجدهم : دیوان های ستره محکمه ۱۰
مادهٔ نزدهم : صلاحیت رئیس دیوان ۱۱
مادهٔ بیستم : مستشاران قضایی ۱۱
مادهٔ بیست ویکم: تعیین مستشاران قضایی ۱۲
مادهٔ بیست ودوم: وظایف مستشاران ۱۲
مادهٔ بیست وسوم: آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه ۱۳
مادهٔ بیست وچهارم : وظایف و صلاحیت های قضایی ستره محکمه ۱۴
مادهٔ بیست وپنجم : جلسات ستره محکمه ۱۶
مادهٔ بیست وششم: نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی ۱۷
مادهٔ بیست وهفتم: ارجاع به سبب بطلان ۱۸
مادهٔ بیست وهشتم: وجوب تعمیل احکام و قرار ها ۲۰
مادهٔ بیست ونهم: وظایف و صلاحیت های اداري ستره محکمه ۲۰
مادهٔ سی ام : صلاحیت های رئیس ستره محکمه ۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت محاکم استیناف

مادهٔ سی ویکم: تشکیل محکمهٔ استیناف.................. ۲۵
مادهٔ سی و دوم : ترکیب دیوان های محاکم استیناف ۲۶
مادهٔ سی وسوم: رسیدگی فیصله ها و قرار ها ۲۷
مادهٔ سی و چهارم: رفع اختلافات صلاحیت قضایی ۲۸
مادهٔ سی و پنجم : قطعیت فیصله ها و قرار ها ۲۸
مادهٔ سی و ششم: وظایف و صلاحیت های رئیس محکمهٔ استیناف.... ۲۹
مادهٔ سی و هفتم: رهبری جلسات ۳۰
مادهٔ سی و هشتم: مسؤولیت ۳۰
مادهٔ سی و نهم: شعبات محکمهٔ استیناف ۳۱

فصل چهارم

تشکیل ،ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

مادهٔ چهلم: تشکیل ۳۱
مادهٔ چهل ویکم: ترکیب محاکم ابتدائیه........................ ۳۲
مادهٔ چهل و دوم: رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه..... ۳۳
مادهٔ چهل و سوم: رهبری محکمه و دیوان ها ۳۴
مادهٔ چهل و چهارم: محکمهٔ اطفال.............................. ۳۵
مادهٔ چهل و پنجم: محکمهٔ ابتدائیه تجارتی ۳۶
مادهٔ چهل و ششم: رسیدگی به قضایای اختصاصی ۳۶
مادهٔ چهل و هفتم : ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی................ ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ چهل و هشتم : صلاحیت محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی............... ۳۸
مادهٔ چهل و نهم : توظیف قاضی مؤقت................................ ۳۸
مادهٔ پنجاهم : ایجاد دیوانهای ضروری ۳۹
مادهٔ پنجاه و یکم : طرز رسیدگی جرایم متعدد.......................... ۳۹
مادهٔ پنجاه و دوم : مسؤولیت.. ۴۱
مادهٔ پنجاه و سوم : قطعیت فیصله.................................... ۴۱
مادهٔ پنجاه و چهارم : شعبات اداری ۴۲
مادهٔ پنجاه و پنجم : ادارات ثبت اسناد و وثایق ۴۲
مادهٔ پنجاه و ششم : ثبت اسناد وعلایم تجارتی ۴۳
مادهٔ پنجاه و هفتم : ارایه گزارش.................................... ۴۴

فصل پنجم

امور مربوط به قضات و کارکنان قوه قضائیه

مادهٔ پنجاه و هشتم : شرایط انسلاک قضاء ۴۴
مادهٔ پنجاه و نهم : سوگند ۴۶
مادهٔ شصتم: تقرر و تبدل قضات...................................... ۴۷
مادهٔ شصت ویکم: تقرر و تبدل کارکنان اداری ۴۸
مادهٔ شصت و دوم : تقاعد قضات ۴۹
مادهٔ شصت و سوم: تبدیلی قضات ۵۰
مادهٔ شصت چهارم : تقدریر نامه ها ۵۱
مادهٔ شصت و پنجم : تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت ۵۲
مادهٔ شصت و ششم : امتیاز مسلکی ۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل ششم
مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

مادهٔ شصت و هفتم : توقیف قاضی ۵۳

مادهٔ شصت و هشتم: تأدیب قضات ۵۴

فصل هفتم
احکام متفرقه

مادهٔ شصت و نهم : پذیرش مجدد قاضی مستعفی..........................۵۴

مادهٔ هفتادم: لباس قضات ۵۵

مادهٔ هفتاد ویکم: کارت هویت ۵۵

مادهٔ هفتاد و دوم: داشـــتن مهـــر..۵۵

مادهٔ هفتاد و سوم: امنیت قضات ومحـــاکم..۵۶

مادهٔ هفتاد و چهارم: معـــــاش ۵۶

مادهٔ هفتاد و پنجم: ثبـــت دارایـــی..۵۷

مادهٔ هفتاد و ششم : نـــشریه اختـــصاصی..۵۷

مادهٔ هفتاد و هفتم : تاریخ انفاذ..۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمود تشكيلاتو او واک قانون

لومړی فصل
عمومي حكمونه

هدف :

لومړۍ ماده :
دغه قانون د اساسي قانون د يوسلو شپاړسمې او يوسلو درويشتمې مادې د حكمونو پر بنسټ د افغانستان اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د تشكيل ، د سترې محكمې او د استيناف او ابتدائيه محكمو د دندو او واكونو او د هغو د اړوندو قاضيانو د چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی .

قانون تشكيلات وصلاحيت محاكم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول
احكام عمومی

هدف:

مادهٔ اول:
اين قانون به تأسی از احكام مواد يكصد و شانزدهم و يكصدو بيست وسوم قانون اساسی به منظور تشكيل قوهٔ قضائيه ، تنظيم وظايف و صلاحيت های ستره محكمه و محاكم استيناف و ابتدائيهٔ جمهوری اسلامی افغانستان وامور مربوط به قضات آن وضع گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (استقلاليت) :

دوه يمه ماده :

قضائيه قوه د دولت خپلواک رکن دی چې له سترې محکمې ، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه مرکبه ده .

گرځندې (سيارې) محکمې د اړتيا په صورت کې د سترې محکمې په وړانديز او د جمهور رئيس په منظورۍ جوړيدای شي .

د څېړنې (رسيدگۍ) واک :

دريیمه ماده :

د قضائيه قوې په واک کې د هغو ټولو د عواووڅېړنه شامله ده چې د دولت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصولخوا د مدعي يا مدعي عليه په توگه د قانون د حکمونو مطابق ، دمحکمې په وړاندې اقامه کېږي .

دواک دايره :

څلورمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حالت کې يوه قضيه يا ساحه د

استقلاليت:

مادۀ دوم:

قوۀ قضائيه رکن مستقل دولت بوده ، مرکب از ستره محکمه، محاکم استيناف ومحاکم ابتدائيه ميباشد.

محاکم سيار در صورت ضرورت به پيشنهاد ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور ايجاد شده می تواند .

صلاحيت رسيدگی:

مادۀ سوم:

صلاحيت قوۀ قضائيه شامل رسيدگی به تمام دعا ويست که از طرف اشخاص حقيقی يا حکمی به شمول دولت بحيث مدعی يا مدعی عليه در پيشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه می گردد.

دايرۀ صلاحيت :

مادۀ چهارم:

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالت قضيه يا ساحۀ را از دائرۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضائيه قوې د واک له دايرې څخه وباسي اوبلې مرجع ته يې وسپاري.
دغه حکم د اساسي قانون په (نهه شپېتمه ، اته اويايمه او يوسلو اووه ويشتمه) ماده کې درج د خاصو محکمواو په اړوندو قضيو کې د عسکري محکمو د تشکيل خنډ نه ګرځي .

صلاحيت قوهٔ قضائيه خارج ساخته وبه مرجع ديگرى تفويض نمايد.
اين حکم مانع تشکيل محاکم خاص مندرج مواد(شصت و نهم ، هفتادو هشتم و يکصدو بيست و هفتم)قانون اساسى ومحاکم عسکرى در قضاياى مربوط به آن نمى گردد.

پر فيصلې باندې اعتراض:

اعتراض بر فيصله :

پنځمه ماده :

د دعواوو اړخونه کولای شي د کښتنۍ محکمې دصادروشوو فيصلو په هکله د قانون د حکمونو مطابق ، د پورتنۍ محکمې په وړاندې اعتراض وکړي. د محکمو قطعي فيصلې لدې حکم څخه مستثني دي .

مادهٔ پنجم:

طرفين دعاوى ميتوانند در مورد فيصله هاى صادرهٔ محکمهٔ تحتانى مطابق احکام قانون ، به پيشگاه محکمهٔ فوقانى اعتراض نمايند. فيصله هاى قطعى محاکم ازين حکم مستثنى است.

د څېړنې ډول

طرز رسيدگى:

شپږمه ماده :

(۱) په محکمو کې د قضيو څېړنه د قضيې د کيفيت او ماهيت له اړخه

مادهٔ ششم :

(۱) رسيدگى به قضا يا در محاکم از لحاظ کيفيت و ماهيت قضيه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دوه وو (ابتدائي او استينافي) پړاوونو کې صورت مومي .

(۲) ستره محکمه د استيناف له محکمو څخه ور رسېدلې قضيې يوازې د قانون د تطبيقېدو د صحت له اړخه (د نقض يا ابرام په صورت کې) تر څېړنې لاندې نيسي ، خو دا چې په خاص حالت کې د قضيې د څېړنې واک د کيفيت او ماهيت له اړخه هغې ته سپارل شوی وي .

(۳) په محکمو کې قضيې د قاضيانو لخوا په لاندې توګه څېړل کېږي :

۱- په ابتدايي پړ او کې د دريو تنو قاضيانو په ګډون ، خو دا چې د قاضيانو شمېر له دريو تنو څخه لږ وي ، پدې صورت کې د قضيې څېړل له دريو تنو قاضيانو څخه د لږو په واسطه جواز لري .

دو مرحلهٔ (ابتدائی و استينافی) صورت ميگيرد .

(۲) ستره محکمه قضايای واصله از محاکم استيناف را صرفاً از نگاه صحت تطبيق قانون (در صورت نقض يا ابرام) مورد رسيدگی قرار ميدهد ، مگر اينکه قانون در حالت خاص صلاحيت رسيدگی قضيه را از لحاظ کيفيت و ماهيت به آن تفويض نموده باشد .

(۳) قضايا در محاکم توسط قضات به ترتيب ذيل رسيدگی ميشود :

۱- در مرحلهٔ ابتدائی به اشتراک سه نفر قاضی، مگر اينکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، درينصورت رسيدگی قضيه توسط کمتر از سه نفر قاضی جواز دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په استينافي پړاو کې د دريو تنو قاضيانو په واسطه .

۳- په وروستني پړاوکې د سترې محکمې د دوو تنو يا له هغو څخه د زياتو قاضيانو په واسطه .

د حکم مصدر :

اوومه ماده :

محکمې د قضيو د څېړنې په وخت کې د اساسي قانون او نورو نافذو قوانينو حکمونه تطبيقوي .

په هغۀ صورت کې چې په قضيه کې قانوني صراحت موجود نه وي ، څېړنه او د حکم صادرول د اساسي قانون په (يو سلو دېرشمه او يوسلو يو دېرشمه) ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق صورت مومي .

د جلسې علنيت :

اتمه ماده :

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په ښکاره (علني) توګه

۲- در مرحلۀ استینافی توسط سه نفر قاضی.

۳- در مرحلۀ فرجام توسط دو نفر قاضی ستره محکمه یا بیشتر از آن.

مصدر حکم:

مادۀ هفتم:

محاکم حین رسیدگی قضایا، احکام قانون اساسی وسائر قوانین نافذه را تطبیق می نمایند.

در صورتیکه صراحت قانونی در قضیه موجود نباشد، رسیدگی واصدار حکم مطابق به احکام مندرج مواد (یکصد و سی ام و یکصد سی و یکم) قانون اساسی صورت میگیرد.

علنیت جلسه:

مادۀ هشتم:

در محاکم افغانستان ، محاکمه به صورت علنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دايرېـــږي او هـــر شـــخص حق لري د قانون د حکمونو له پـه پام کې نيولو سره په هغـې کـې حضور ومومي .

محکمه کولای شـي پـه هغـو حـالاتو کـې چـې پـه قـانون کې تصريح شوي دي يا د محاکمې سري توب اړين تشخيص شـي ، سري جلسې دايرې کړي خـو د حکم اعلام په هر حال بايد علنـي وي .

<u>په فيصله کې د قانوني مـوادو ذکر کول :</u>

نهمه ماده :

محکمې مکلفې دي د اسـتناد وړ قـانوني مـوادو پـه ذکرولـو سـره د هغـۀ حکـم دلايـل او اسباب چې صادر وي يې، پـه خپلـه فيـصله کـې تـصريح کړي .

داير ميگـردد و هـر شـخص حـق دارد بـا رعايـت احكـام قـانون در آن حـضور يابد .

محكمه ميتوانـد در حالاتيكـه در قـانون تـصريح گرديـده ، يـا سـرى بـودن محاكمـه ضرورى تشخيص گردد ، جلسات سرى دايـر كنـد ولـى اعـلام حكـم بايد به هـر حـال علنـى باشد .

<u>ذكـر مـواد قـانونى در فيصله:</u>

مادۀ نهم:

محـاكم مكلـف انـد دلايـل واسـباب حكمـى را كـه صـادر مـى كننـد بـا ذكـر مـواد قـانونى مـورد استناد در فيصلۀ خويش تـصريح نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فیصلو واجب التعمیل والی :

لسمه ماده :

د محکمو قطعي فیصلې واجب- التعمیل دي،خو دشخص په مرګ د حکم په حالت کې چې د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته تطبیقیږي.

د مدافع وکیل لرل :

یوولسمه ماده :

هر شخص کولای شي له نیونې سره سم ، د تور د دفع کولو یا د حق د اثبات لپاره ، شخصاً اقدام وکړي او یا مدافع وکیل وټاکي. په جنائي قضیو کې د نېستمنواشخاصو لپاره د اړوند تقنینی سند مطابق ، مدافع وکیل ټاکل کیږي.

د ژباړونکي لرل:

دوولسمه ماده :

که چیرې د دعوي لوری ، په هغه رسمي ژبه چې محاکمه په هغې صورت مومي ، ونه پوهیږي، د قضیې په موادو او سندونو باندې

واجب التعمیل بودن فیصله ها :

مادۀ دهم:

فیصله های قطعی محاکم واجب- التعمیل است،مگر در حالت حکم بمرگ شخص که بعداز منظوری رئیس جمهور تطبیق میگردد.

داشتن وکیل مدافع:

مادۀ یازدهم:

هر شخص میتواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا اثبات حق خود وکیل مدافع تعیین کند . در قضایای جنائی برای اشخاص بی بضاعت طبق سند تقنینی مربوط وکیل مدافع تعیین می شود.

داشتن ترجمان:

مادۀ دوازدهم:

هرگاه طرف دعوی، لسان رسمی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد ، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرتیا او په محکمه کې په مورنۍ ژبه د ترجمان په واسطه د خبروکولو حق ورته تأمینېږي .

د حکم له صادرولو څخه ډډه نه کول :

دیارلسمه ماده :

محکمه نشي کولای د هغې قضیې په هکله چې تر څېړنې لاندې یې نیولې ده ، د حکم له صادرولو څخه ډډه وکړي . تر څېړنې لاندې قضیه د تصمیم له نیولو د مخه له محکمې څخه ایستل کېدای نشي .

د حکم په صادرولو کې خپلواکي :

څوارلسمه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې خپلواکې دي او د حکم په صادرولو کې یوازې د قانون تابع دي .

د محکمو په واسطه څېړنه او دحکم صادرول د قانون او محکمې په

صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تاٴمین می گردد.

عدم امتناع از اصدار حکم:

مادۀ سیزدهم:

محکمه نمی تواند دربارۀ قضیه ای که آنرا مورد رسیدگی قرار داده است ، از اصدار حکم امتناع ورزد . قضیۀ تحت بررسی قبل از اتخاذ تصمیم از محکمه خارج ساخته شده نمی تواند.

استقلالیت در اصدار حکم:

مادۀ چهاردهم:

محاکم حین رسیدگی به قضایا مستقل بوده و درصدور احکام صرف تابع قانون می باشند.

رسیدگی واصدار حکم توسط محاکم براساس اصل تساوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړانـــدې د اړخونـــو د تـــساوۍ د اصل پر بنسټ او د عـــدالت او ناپلوۍ په پام کې نیولو سره صورت مومي .

پـه ګوند کې نه غړیتوب :

پنځلسمه ماده :

قاضیان نشي کـــولای د دنـــدې د تصدۍ په موده کې د سیاسي ګوند غړیتوب ولري .

طـــرفین در برابـــر قـــانون و محکمـــه و رعایـــت عـــدالت و بـــی طرفـــی صـــورت می گیرد.

عدم عضویت درحزب:

مادۀ پانزدهم :

قضات نمی توانند درمدت تصدی وظیفه عضویت حزب سیاســـی را داشته باشند.

دوه یم فصل

د سترې محکمې تشکیل ، ترکیب او واک

ستره محکمه :

شپاړسمه ماده :

ستره محکمـــه د هېـــواد د ډېـــر عالي قضایي ارګان پـــه توګـــه ، د افغانستان د اسلامي جمهوریـــت د قضائیه قوې پـــه ســـرکې ځـــای لري .

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت ستره محکمه

ستره محکمه:

مادۀ شانزدهم :

ســـتره محکمـــه بـــه حیـــث عـــالی تـــرین ارگـــان قـــضائی کـــشور در رأس قـــوۀ قـــضائیه جمهوری اسلامی افغانستان قـــرار دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محکمې ترکیب :

اوولسمه ماده :

ستره محکمه له نهو غـړو څخـه جوړه ده چې د اساسي قانون په يو سلو اووه لسمه او يـو سـلو اتلسمه ماده کـې د درج شـوو حکمونوله په پام کې نيولو سره ، د ولسي جرګې په تاييد ، د جمهـور رئيس لخوا ټاکل کېږي .

جمهور رئيس له غړو څخه يوېې ، د سترې محکمې د رئيس په توګـه ټاکي .

د سترې محکمې دېوانونه :

اتلسمه ماده :

(۱) ستره محکمه له لاندې دېوانونو څخه جوړه ده :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲-د عامه امنيت دېوان.

۳- د مـدني او عامـه حقوقـو دېوان .

۴- سوداګريز(تجارتي) دېوان .

(۲) د دې مـادې په (۱) فـقره

ترکیب ستره محکمه:

مادهٔ هفدهم :

ستره محکمه مرکب از نه عـضو بوده که بـا نظرداشـت احکـام مندرج مواد یک صد و هفـدهم و یـک صـد و هجـدهم قـانون اساسی از طرف رئیس جمهور بـه تائيـد ولـسی جرگـه تعیـین می گردند.

رئیس جمهور یکی از اعـضاء را بحیث رئیس ستره محکمه تعیـین می نماید.

دیوان های ستره محکمه:

مادهٔ هجدهم :

(۱) سـتره محکمـه متـشکل از دیوانهای ذیل میباشد:

۱- دیوان جزای عمومی .

۲- دیوان امنیت عامه.

۳- دیـوان مـدنی و حقـوق عامه .

۴- دیوان تجارتی .

(۲) ریاست هریک از دیـوانهای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــې د درج شـــوو دېوانونـــو د هر يوهٔ رياست د سترې محکمې لـــه غـــړو څخـــه يـــو چـــې د سترې محکمې د رئيس په ټاکنه د يوهٔ کال لپاره په وارســـره ټاکـــل کېږي ، په غاړه اخلي .

د دېوان د رئيس واک :

نولسمه ماده :

د سترې محکمې د دېوانونو رئيسان د لاندې واکونو او دندو لرونکـــي دي :

۱– د اړونـــد دېـــوان د فعاليـــت لارښوونه .

۲– د اړونـــد دېـــوان د غونـــډو جوړول او د هغو رياست کول .

۳–داړوندودېوانونودچاروتنظيمول او د قضايي تجربـــو توحيـــدول او سترې محکمې ته درپوټ ورکول .

قضائي مستشاران :

شلمه ماده :

ستره محکمه د قضايي مستشارانو لرونکي ده چې ټول شـــمېريې لـــه

مـــندرج فقـــرهٔ (۱) ايـــن مـــاده را يکی از اعضای ستره محکمه که بالنوبـــه بـــه انتخـــاب رئـــيس ستره محکمه برای مدت يک سال تعيـــين مـــی شـــود، بـــه عهـــده می گيرد.

صلاحيت رئيس ديوان:

مادهٔ نزدهم:

رؤسای ديوان های ستره محکمـــه دارای صلاحيت ها و وظايف ذيل می باشند :

۱–رهبـــری فعاليـــت ديـــوان مربوط.

۲– تدوير جلسات ديوان مربوط و رياست از آن.

۳– تنظيم امور و توحيد تجـــارب قضائی ديوان های مربوط و ارائـــه گزارش به ستره محکمه.

مستشاران قضائی :

مادهٔ بيستم :

ستره محکمـــه دارای مشتـــشاران قضائی ميباشد که تعداد مجـــموعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشـــو تنوځخـــه زياتېـــداى نشي .

د قضايي مستشارانو ټاکل :

يو ويشتمه ماده :

د سترې محکمې قضايي مستشاران د هغو قاضيانو له منځ ځخه ټاکـــل کېږي چې د بشپړ اهليت ، کفايت او درايت لرونکي وي او لږترلـــږهٔ لس کاله يې بالفعل قضايي خدمت سرته رسولى وي .

په دېوانونو کې د قضايي مستشارانو توظيفول د سترې محکمې د رئيس واک دى .

د مستشارانو دندې :

دوه ويشتمه ماده :

قضايي مستشاران ، ور رســېدلې قضيې تحليل او ارزوي ، رپوټ يې برابر وي او د تصميم نيولو لپاره يې قـــضايي غونـــډې تـــه ورانـــدې کوي .

آنها از سى و شش نفر بيشتر بوده نمى تواند.

تعيين مستشاران قضائى:

مادهٔ بيست و يکم:

مستشاران قضائى ستره محکمه از ميان قضاتى تعيين مى گردند کـــه داراى اهليت، کفايت و درايـــت کامل بوده و حد اقل ده سال طور بالفعل خدمت قضائى را انجام داده باشند .

توظيف مستشاران قضائى در ديوان ها از صلاحيت رئيس ستره محکمه مى باشد.

وظايف مستشاران :

مادهٔ بيست و دوم:

مستـــشاران قـــضائى ، قـــضاياى وارده را تحليـــــل و ارزيـــــابى نمـــوده ، گـــزارش آنـــرا تهيـــه و غرض اتخاذ تصميم بـــه جلـــسهٔ قضائى ارائه مى نمايد .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې عمــومي اداري آمريت :

درويشتمه ماده :

(۱) قضايي قوه د اجرايي او قضايي چارو دښه تنظيم په منظور،د عمومي اداري آمريت لرونکې ده چې په سر کې يې عمومي آمر ځای لري .

(۲) عمومي اداري آمر د سترې محکمې د رئيس په وړانــديز او د جمهور رئيس په منظــورۍ ټاکــل کېږي .

عمومي اداري آمر په عين حال کې د سترې محکمې منشي او ويندوی دی اودلاندې اوصافو لرونکی وي:

۱- د تقرر په وخت کې يې سن له دېرشو کلونو څخه لږ نه وي .

۲- د عالي تحصيلاتو لرونکی وي او په اداره کې کافي تجربه ولري.

۳- د ښه سيرت او نېک شــهرت لرونکی وي .

۴- د محکمې لخوا د بشري ضد او جنايت جرمونو په ارتکاب يا له

آمريت عمــومی اداری قــوۀ قضائيه:

مادۀ بيست و سوم :

(۱) قوۀ قضائيه به منظور تنظيم بهتر امور اجرائــی و قــضائی ، دارای آمريت عمومی اداری بوده کــه در رأس آن آمر عمومی قرار دارد.

(۲) آمــر عمــومی اداری بــه پيشنهاد رئيس ســتره محکمــه و منظوری رئــيس جمهــور تعيــين ميگردد .

آمر عمومی اداری در عــين حــال منشی وسخنگوی ستره محکمــه بوده ودارای اوصاف ذيل می باشد:

۱- سن وی حين تقرر از سی سال کمتر نباشد.

۲- دارای تحصيلات عالی بوده و در اداره تجربۀ کافی داشته باشد.

۳- دارای حسن سيرت وشــهرت نيک باشد.

۴- از طرف محکمه به ارتکــاب جرايم ضد بشری و جنايــت يــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدني حقوقو څخه په حرمان نه وي محکوم شوی .

(۳) ستره محکمـــه د مـــسلکي او اداري څانګو لرونکـــې ده چـــې د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت په چوکاټ کې فعاليت کـــوي . د سترې محکمې د مسلکي او اداري څانګو تشکيل او د فعاليت ډول د جلا مقررو مطابق تنظيمېږي .

(۴)عمومي اداري آمريت کـــولای شي عندالضرورت دسترې محکمې د تائيداو دجمهور رئيس له منظورۍ وروسته نورې څانګې جوړې کړي.

د سترې محکمې قضائي دندې او واکونه :

څلېريشتمه ماده :

ستره محکمه د قوانينو د تفسير او قضائي چارو په ساحه کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

۱- د قانون مطابق د حکومت يـــا محکمو د غوښتنې پر اساس ، لـــه اساسي قانون سره د قوانينو ، تقنيني

حرمان از حقوق مـــدنی محکـــوم نشده باشد.

(۳) ستره محکمه دارای شـــعبات مسلکی واداری ميباشـــد کـــه در چوکات آمريت عمومی اداری قوهٔ قضائيه فعاليت می نمايند. تشکيل و طرز فعاليت شـــعبات مـــسلکی و اداری ستره محکمه طبـــق مقـــرره های جداگانه تنظيم می گردد.

(۴) آمريت عمومی اداری می تواند عندالضرورت شعبات ديگـــری را بعد از تائيـــد ســـتره محکمـــه و منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

وظايف و صلاحيت های قضائی ستره محکمه :

مادهٔ بيست و چهارم :

ستره محکمه در ساحهٔ تفسير قوانين و امور قـــضائی دارای وظـــايف و صلاحيت های ذيل می باشد :

۱- بررسی مطابقت قوانين ، فرامين تقنينی و معاهدات بـــين الـــدول و ميثاق های بين المللی بـــا قـــانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمانونو ، بين الدول معاهـــدو او نړيوالو ميثاقونو د مطابقت څېړل او د هغو تفسيرول .

۲- د حکومت له لارې ملي شوري ته د قضايي چارو د تنظيم په ساحه کې د قانون د طرحې وړانديز .

۳- په اړوندو قوانينو کې د اټکـــل شويو احوالـــو مطـــابق ، د لـــوی څارنوال يا د دعـــوي د لـــوري د اعتراض پر بنسټ ، د نويو دليلونو د پيداکېدو په ســـبب د محکمـــو پرقطعي فيصلو باندې نوې کتنه.

۴-د مؤجه دليلونو د موجوديت په حال کې،دلوی څارنوال يا د دعوي دلوري دغوښتنې پربنسټ د محکمو د واک د تنازع حل کول او له يوې محکمې څخه بلې محکمې تـــه د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۵- د قانون د حکمونو مطـــابق ، بهرني دولت ته د مجرمينو د بېرته ورکړې(اعادې)په هکله د دليلونـــو څېړنه او د تصميم نيول .

اساسی و تفسير آنها بـــر اســـاس تقاضای حکومت يا محاکم طبـــق قانون .

۲- پيشنهاد طرح قانون در ساحۀ تنظيم امور قضائی به شورای ملی از طريق حکومت .

۳- تجديد نظر بر فيـــصله هـــای محاکم به سبب ظهـــور دلايـــل جديد بر اســـاس اعتـــراض لـــوی څارنوال يا طرف دعـــوی ، طبـــق احوال پيشبينی شـــده در قـــوانين مربوط .

۴- حل تنازع صلاحيت محاکم و تفويض صلاحيت رسيدگی قضيه از يک محکمه بـــه محکمـــۀ ديگـــر براساس تقاضای لوی څـــــارنوال يا طرف دعوی در حال موجوديت دلايل مؤجه.

۵- بررســـی دلايـــل واتخـــاذ تصميم در مورد اعادۀ مجرمين بـــه دولت خارجی مطابق بـــه احکـــام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- د اساسي قانون د اته ويشتمې مادې د حکم له په پام کې نيولـو سره بهرني دولت ته د هېواد د تبعه د تسليمولو په هکله د تورد دليلونو څېړنه او د تصميم نيول .

۷- د قضائی تګلارې (رويــې) د وحدت تأمينول .

۸- د قاضيانو د جنائي او انتظامي سرغړونو په هکله د تصميم نيول .

۹- په قضايي چارو کې د محکمو د استهداء ګانو څېړل او ورتــه د ځواب ورکول .

د سترې محکمې غونډې :

پنځه ويشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په هرو پنځلسو ورځوکې ،عادي غونډه دايروي.

د سترې محکمــې فــوق العــاده غونډې، د سترې محکمې د رئيس په غــوښتنه د لــوی څارنوال پــه وړانديز يا د هغې د غړو د يوۀ ثلث د غوښتنې پربنسټ دايرېدلی شي .

٦- بررسی دلايل اتهــام واتخــاذ تصميم در مورد تسليم دهی تبعــۀ کشور به دولت خارجی با رعايت حکم مادۀ بيست و هشتم قــانون اساسی.

۷- تــأمين وحــدت رويـــه قضائی .

۸- اتخاذ تصميم در مورد تخلفات جنائی و انتظامی قضات .

۹- بررسی استهداآت محــاکم در امــور قــضائی و ارائــه جــواب به آن .

جلسات ستره محکمه :

مادۀ بيست و پنجم :

(۱) ستره محکمه در هر پانزده روز جلسۀ عادی را داير می نمايد.

جلسات فوق العادۀ ستره محکمــه بر اساس تقاضای رئــيس ســتره محکمه ، پيشنهاد لوی څارنوال يا مطالبۀ يک ثلث اعضای آن دايــر شده می تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٢) د سترې محکمې د غونډو د دايرېدو نصاب د هغې د غړو د دوو ثلثوپه حضور بشپړېږي.تصميمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأيو په اکثريت نيول کېږي خوداچې په دې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(٣) لوی څارنوال او د هغهٔ په غياب کې هغه مرستيال چې ورته واک ورکړل شوی دی ، د جزايي موضوعګانو په اړه د سترې محکمې په غونډو کې ګډون کوي .

(۴) د دې قانون د څلېريشتمې مادې د(١،٢ ،٣ ،۴ ،۵ ،٦ او٨) اجزاوو په درج شوو مواردو کې تصميمونه ، د سترې محکمې د غړو د دوو ثلثو په بشپړ اکثريت سره نيول کېږي .

د کښتنۍ محکمې د فيصلې نقضول :

شپږ ويشتمه ماده :

(١) که چېرې د سترې محکمې ديوان د اعتراض وړ فيصلې د

(٢) نصاب جلسات ستره محکمه با حضور دو ثلث اعضای آن تکميل می گردد ، تصاميم به اکثريت آرای اعضای حاضر در جلسه اتخاذ ميگرددمگراينکه دراين قانون طوری ديگری پيشبينی گرديده باشد .

(٣) لوی څارنوال و در غياب وی معاون که به وی تفويض صلاحيت شده است ، به ارتباط موضوعات جزائی در جلسات ستره محکمه اشتراک می نمايد.

(۴) در موارد مندرج اجزای (١،٢،٣، ۴،۵،٦ و ٨) مادهٔ بيست و چهارم اين قانون ، تصاميم به اکثريت دو ثلث کامل اعضای ستره محکمه اتخاذ می گردد.

نقض فيصلهٔ محکمهٔ تحتانی:

مادهٔ بيست و ششم:

(١) هرگاه ديوان ستره محکمه حين رسيدگی فيصله مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېړنې په وخت کې وومومي چې د لاندېنۍ محکمې فيصله له قانون سره په مخالفت يا د هغۀ په تطبيق يا تأويل کې له خطاء يا د اسلامي شريعت له حکمونو سره په مخالفت کې صادره شوې ده، فيصله نقضوي او د حکم د صادرولو لپاره يې لاندېنۍ محکمې ته راجع کوي .

د سترې محکمې دېوان کولای شي په فيصله کې د نقض د مواردو په کتنې سره ، اگر که د معترض په اعتراض کې په هغو تصريح شوې نه وي ، هم هغه نقض کړي .

(۲) که چېرې خطاء د قانون په تطبيق کې يا خطا د هغۀ په تاويل کې د فيصلې په پايله کې اغېزمنه نه وي او حکم اساساً صحيح او له قانون سره موافق وي ، اړوند دېوان کولای شي هغه تائيد کړي .

د بطلان په سبب ارجاع :

اووه ويشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې

اعتراض دريابد که فيصلۀ محکمۀ تحتانی در مخالفت با قانون يا خطا در تطبيق يا تأويل آن صادر گرديده، فيصله را نقض و غرض صدور حکم به محکمۀ تحتانی ارجاع ميدارد .

ديوان ستره محکمه می تواند درصورت ملاحظۀ موارد نقض در فيصله ، گرچه در اعتراض معترض به آن تصريح نشده باشد نيز آنرا نقض نمايد.

(۲) در صورتيکه خطا در تطبيق قانون يا خطا در تأويل آن در نتيجۀ فيصله مؤثر نبوده وحکم اساساً صحيح وموافق قانون باشد ، ديوان مربوط می تواند آنرا تائيد نمايد.

ارجاع به سبب بطلان:

مادۀ بيست و هفتم :

(۱) هرگاه ديوان ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان د اعتراض وړ فيصله ، پــه حکم کې د بطلان يا په حکم کې د اغېزمنو اساسي اجراآتو د بطلان په سبب نقض کړي ، قضيه د هغې د دليلونو په صريح ذکرکولو ســره ، اړوندې محکمې ته ارجاع کوي ، لومړۍ محکمې ته د قضيې د ارجاع په حالت کې ، د حکم صادرول د هغو قاضـيانو پــه واســطه چـې اکثريت ئې غير له لومړنيو قاضيانو څخه وي ، صورت مومي .

(۲) که چېرې د هغې محکمې پــر صادر شوي حکم باندې چې دعوي ورته راجع شوې ده، دوه يم ځــل اعتراض صورت و مومي او اعتراض د همــاغو علتونــو او اســبابو پر بناء وي او مرجوع اليه محکمه پخوانی حکم چې د سترې محکمې په دېوان کې نقض شــوی و ، پــه هماغو لومړنيــو دليلونــو بانــدې حکم کړی وي ، موضوع تر غور او څېړنې لاندې نيسي ، پــه هغــهٔ صورت کې چې د اعتراض وړ حکم د سترې محــکمې لخوا د رأيو په

فيصلهٔ مورد اعتراض را به ســبب بطلان در حکــم يــا بطــلان در اجراآت اساسی مــؤثر در حکــم، نقض نمايد، قــضيه را بــا ذکــر صريح دلايــل آن بــه محکمــهٔ مربــوط ارجـــاع ميـــدارد، در حالـــت ارجـــاع قـــضيه به محکمهٔ اولی، صدورحکم توسط قــضاتی کــه اکثريــت غيــراز قضات اولــی باشــند، صــورت ميگيرد.

(۲) هرگـــاه بـــرحکم صـــادره ازمحکمــهٔ کــه دعــوی بــه آن ارجاع شده ، بــار دوم اعتــراض صـــورت بگيـــرد واعتـــراض برمبنای همــان علــل واســباب باشـــد ومحکمــهٔ مرجــوع اليــه حکـــم قبلـــی را کـــه در ديـــوان ستره محکمه نقض گرديده بــود، با همان دلايل اولی حکم نمــوده باشد ، ستره محکمه موضــوع را تحت غور ورسيدگی قرار ميدهد، در صورتيکه حکم مورد اعتراض به اکثريت آراء از طرف ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت سره نقض شي ، څېړنه او د حکم صادرول د هغې محکمې په واسطه صورت مومي چې منقوضه حکم د نوموړي هیئت لخوا ورته راجع شوی دی ، په دې صورت کې مرجوع الیه محکمه د سترې محکمې د لارښودي قرار په پام کې نیولو مکلفه ده او د هغې صادره حکم قطعي دی .

د حکمونو او قرارونو د تعمیل وجوب :

اته ویشتمه ماده :

پر ښکتنیو محکمو باندې د قضیو د بیا څېړنې په هکله د پورتنیو (فوقاني) محکمو حکمونه او قرارونه واجب التعمیل دي .

د سترې محکمې اداري دندې او واکونه :

نهه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په اړوندو اداري چارو کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

نقض گردد، رسیدگی و اصدار حکم توسط محکمهٔ صورت می گیرد که حکم منقوضه از طرف ستره محکمه به آن ارجاع شده است ، در این صورت محکمهٔ مرجوع الیه مکلف به رعایت مفاد قرار رهنمودی ستره محکمه بوده و حکم صادرهٔ آن قطعی میباشد.

وجوب تعمیل احکام و قرار ها :

مادهٔ بیست و هشتم :

احکام وقرار های محاکم فوقانی در مورد رسیدگی مجدد قضایا بر محاکم تحتانی واجب التعمیل میباشد.

وظایف و صلاحیت های اداری ستره محکمه:

مادهٔ بیست و نهم :

(۱) ستره محکمه در امور اداری مربوطه دارای وظایف وصلاحیت های آتی می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د حکومت په سلا د قضائيه قوې د بودجې برابرول .

۲- د محکمو د ادارو د فعاليتونو لارښودنه او ورڅخه څارنه .

۳- د محکمو د قضايي او اداري چارو د تنظيم په منظور د مقررو او لوايحو وضع کول .

۴- د قضايي چارو د تدقيق او مطالعاتو د پايلې څېړنه او د محکمو د نيمګړتياوو د لرې کولو او د اجراآتو د توحيد او سمون په منظور د تدبيرونو نيول .

۵- د دې قانون د حکمونو مطابق، دجمهوري رياست مقام ته دقاضيانو او مستشارانود ټاکنې وړانديز .

۶- د دې قانون د حکمونو مطابق، د قاضيانو د تقرر ، تبدل ، ترفيع ، د خدمت د تمديد او دتقاعد وړانديز .

۷- د جمهوری رياست مقام ته د محکمو او د سندونو او وثيقو د ثبت د ادارو د جوړولو (تأسيس) او

۱-ترتيب بودجهٔ قوهٔ قضائيه به مشورهٔ حکومت.

۲-رهبری ومراقبت از فعاليت های ادارات محاکم.

۳-وضع مقرره ها ولوايح به منظور تنظيم امور قضائی واداری محاکم.

۴-بررسی نتيجهٔ تدقيق و مطالعات امور قضايی و اتخاذ تدابير به منظور رفع نواقص وتوحيد وانسجام اجراآت محاکم.

۵-پيشنهاد تعيين قضات و مستشاران به مقام رياست جمهوری مطابق به احکام اين قانون .

۶-پيشنهاد تقرر ، تبدل ، ترفيع ، تمديد خدمت و تقاعد قضات مطابق احکام اين قانون .

۷- پيشنهاد تأسيس محاکم و ادارات ثبت اسناد و وثايق و تعيين صلاحيت های قضائی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو د قضايي او اداري واک د ټاکلو وړانديز .

۸- د قضائيه قوې د بودجې تطبيقول .

۹-د محکمو دفعاليت د پرمخ بيولو په منظور،د لازمو اسانتياوو تأمينول.

۱۰- د قضايي ستاژ د کورس دايرول او په هغۀ پورې د اړوندو چارو تنظيمول .

۱۱- د قاضيانو د پوهې او تجربو د سطحې د لوړولو لپاره د مقتضي تدبيرونو نيول .

۱۲- د قضائيه قوې د نورو اداري کارکوونکو له اجراآتو او فعاليتونو څخه څارنه .

۱۳- د کلنۍ احصائيې او په قضايي برخه کې د ټولو محکمو له فعاليتونو څخه د رپوټ برابرول .

۱۴- نورې هغه دندې او واکونه چې په دې قانون او نورو قوانينو کې سترې محکمې ته سپارل شوي دي .

اداری آنها بمقام رياست جمهوری.

۸-تطبيق بودجۀ قوۀ قضائيه.

۹-تأمين تسهيلات لازم به منظور پيشبرد فعاليت محاکم.

۱۰- تدوير کورس ستاژ قضائی وتنظيم امور مربوط به آن.

۱۱-اتخاذ تدابير مقتضی برای ارتقاء سطح دانش و تجارب قضات.

۱۲-نظارت از اجراآت و فعاليت های ساير کارکنان اداری قوۀ قضائيه .

۱۳-تهيۀ احصائيۀ سالانه و گزارش از فعاليت های تمام محاکم در بخش قضائی .

۱۴-ساير وظايف و صلاحيتهای که درين قانون وقوانين ديگر به ستره محکمه تفويض گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي واکونه ، د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت له لارې اعمالېږي .

د سترې محکمې د رئيس واکونه :

دېرشمه ماده :

د سترې محکمې رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې ممثل او د لاندې واکونو لرونکی دی :

۱- د سترې محکمې د قضايي او اداري فعاليتونو عمومي لارښودنه .

۲- د سترې محکمې د غونډو رياست .

۳- عندالاقتضاء د سترې محکمې د اړوندو دېوانونو د قضايي غونډو رياست .

۴- د محکمو د فعاليتونو د پلټنې په اړه د امر صادرول .

۵- د قاضيانو د جرمونو او دهغو

(۲) صلاحيت های مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از طريق آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه اعمال ميگردد .

صلاحيت های رئيس ستره محکمه:

مادۀ سی ام:

رئيس ستره محکمه ممثل قوۀ قضائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان بوده، دارای صلاحيتهای ذيل ميباشد:

۱- رهبری عمومی فعاليتهای قضائی واداری ستره محکمه.

۲- رياست از جلسات ستره محکمه.

۳-عندالاقتضاء رياست جلسات قضائی ديوانهای مربوط ستره محکمه.

۴- اصدار امر مبنی بر تفتيش فعاليت های محاکم.

۵- اصدار امر مبنی بر رسيدگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قضايي او اداري سرغړونو څخه د راپيدا شوو قضيو د څېړنې په اړه د امر صادرول .

۶- د محکمو د قطعي فيصلو پر تطبيق باندې څارنه .

۷- د قضائيه قوې د بودجې له سالم تطبيق څخه څارنه او مراقبت .

۸- د ناروغۍ ، رخصتۍ ، غيابت او نورو علتونو په حالت کې د سترې محکمې يوهٔ غړي ته د خپلو ټولو يا يوې برخې واکونو سپارل .

۹- د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت پر فعاليت باندې څارنه .

۱۰- جمهور رئيس ته د قضائيه قوې د قضايي او اداري اجراآتو د رپوټ وړاندې کول .

۱۱- د جمهوري رياست مقام ته د قاضيانودمحاکماتي اوتأديبي مجازاتو د عفوې او تخفيف وړانديز .

۱۲-ددې قانون او نورو قوانينو د

قضا يای ناشی از جرايم و تخلفات قضائی واداری قضات.

۶- نظارت بر تطبيق فيصله های قطعی محاکم.

۷- نظارت و مراقبت از تطبيق سالم بودجهٔ قوهٔ قضائيه.

۸- تفويض تمام يابرخی از صلاحيتهای خود در حالت مريضی، رخصتی، غيابت وساير علل به يکی ازاعضای ستره محکمه.

۹- نظارت بر فعاليت آمريت عمومی اداری قوهٔ قضائيه.

۱۰- ارائه گزارش اجراآت قضائی واداری قوهٔ قضائيه به رئيس جمهور.

۱۱- پيشنهاد عفو و تخفيف مجازات محاکماتی وتأديبی قضات به مقام رياست جمهوری.

۱۲- ساير صلاحيت های مفوضه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونو مطابق نور ورسپارل شوي واکونه .

دریم فصل

د استیناف محکمو تشکیل، ترکیب او واک

د استیناف محکمې تشکیل:

یو دېرشمه ماده :

(۱) د استیناف محکمه د هېواد د هر ولایت په سطح د دې قانون د حکمونو مطابق جوړېږي .

(۲) د استیناف محکمه له رئیس ، مرستیال ، د دېوانونو له رئیسانو او قضایي غړو څخه مرکبه ده .

د استیناف محکمې رئیس د هغو قاضیانو له منځ څخه ټاکل کېږي چې د بشپړ اهلیت ، تجربې او درایت لرونکي وي .

(۳) د عمومي جزاء د دېوان رئیس

بر طبق احکام این قانون و قوانین دیگر.

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت محاکم استیناف

تشکیل محکمۀ استیناف :

مادۀ سی و یکم:

(۱) محکمۀ استیناف در سطح هر ولایت کشور طبق احکام این قانون ایجاد میگردد.

(۲) محکمۀ استیناف مرکب از رئیس ، رؤسای دیوانها واعضای قضائی میباشد.

رئیس محکمۀ استیناف از میان قضاتی تعیین می گردد که دارای اهلیت، تجربه ودرایت کامل باشد.

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف د محكمې د رياست مرستيال دی .

د استيناف محكمو د دېوانونو تركيب :

دوه دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې د لاندې دېوانونو لرونكې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- د عامه امنيت دېوان .

۳- د مدني او شخصيه احوالو دېوان .

۴- د عامه حقوقو دېوان .

۵- سوداګريز (تجارتي) دېوان .

٦- د كوچنيانو دېوان .

(۲) د استيناف محكمې په هر دېوان كې د قضايي غړو شمېر له شپږو تنو څخه نشي زياتېدای .

(۳) ترافيكي قضيې د استيناف د عمومي جزاء دېوان څېړي .

(۴) ستره محكمه كولای شي د جمهور رئيس له منظوری

معاون رياست محكمۀ استيناف ميباشد.

تركيب ديوان هاى محاكم استيناف:

مادۀ سى و دوم:

(۱) محاكم استيناف داراى ديوان هاى آتى ميباشد:

۱- ديوان جزاى عمومى.

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديوان مدنى واحوال شخصيه.

۴- ديوان حقوق عامه.

۵- ديوان تجارتى.

٦- ديوان اطفال .

(۲) تعداد اعضاى قضائى در هر ديوان محكمۀ استيناف ازشش نفر بيشتر بوده نميتواند.

(۳)قضاياى ترافيكى را ديوان جزاى عمومى استيناف رسيدگى مينمايد.

(۴) ستره محكمه مى تواند عندالضرورت ديوان هاى ديگرى را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د استيناف محكمو په چوكاټ كې عندالضرورت نور ديوانونه جوړ كړي .

<u>د فيصلو او قرارونو څېړل :</u>

دري دېرشمه ماده :

(۱)د استيناف محكمه د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه چې تر اعتراض لاندې راغلي وي ، په هغو احوالو اوترتيب سره چې پدې قانون اونورو قوانينو كې تصريح شويدي ، په استينافي پړاو كې څېړي .

(۲) د استيناف محكمه د دې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو قضيو د څېړنې په وخت كې د دعوي ټول حالات او كوايف تر بياغورونې لاندې نيسي ، د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه كولاى شي د قانون د حكمونو مطابق تصحيح ، نقض ، تعديل ، تائيد يا لغوه كړي .

در چوكات محاكم استيناف بعداز منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

<u>رسيدگی فيصله ها و قرارها :</u>

مادۀ سی و سوم :

(۱) محكمۀ استيناف فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را كه مورد اعتراض قرار گرفته ، در احوال وترتيبی كه دراين قانون و قوانين مربوط تصريح گرديده، در مرحلۀ استينافی رسيدگی می نمايد.

(۲) محكمۀ استيناف حين رسيدگی قضايای مندرج فقرۀ (۱) اين ماده ، تمام حالات وكوايف دعوی را مجدداً تحت غور قرار داده ، فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را می تواند طبق احكام قانون تصحيح، نقض، تعديل، تائيد يا لغو نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضايي واک د اختلافونو لرې کول :

خلور دېرشمه ماده :

(۱) که چېرې د يوې جزائي قضيې د څېړنې د واک په هکله د دوو محکمو تر منځ چې د استيناف د محکمې په قضايي حوزه کې قرار لري ، اختلاف رامنځته شي ، د اختلاف حل او د واکمنې محکمې تشخيص ، داستيناف محکمې د رئيس تر اثر لاندې د دېوانونو له رئيسانو څخه د جوړ هيئت په واسطه صورت مومي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د ترتوقيف لاندې تورن د برخليک ټاکل د استيناف محکمې واک دی .

د فيصلو او قرارونو قطعيت :

پنځه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمو فيصلې او قرارونه ، په واک کې په ټولوشاملو قضيو کې قطعي دي .

رفع اختلافات صلاحيت قضائی :

مادۀ سی و چهارم :

(۱) هرگاه در مورد صلاحيت رسيدگی يک قضيۀ جزائی بين دو محکمه که در حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف قرار دارند، اختلاف بروز نمايد ، حل اختلاف و تشخيص محکمۀ ذيصلاح توسط هيئتی مرکب از رؤسای ديوان ها ، تحت اثر رئيس محکمۀ استيناف صورت می گيرد.

(۲) تعيين سرنوشت متهم تحت توقيف درحالت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از صلاحيت محکمۀ استيناف ميباشد.

قطعيت فيصله ها وقرار ها:

مادۀ سی و پنجم :

فيصله ها و قرار های محاکم استيناف در تمام قضايای شامل صلاحيت قطعی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف محکمې د رئـیس دندې او واکونه :

شپږ دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د لاندې دنـدو او واکونـو لرونکـی دی :

۱- د اړوندو محکمو او دېوانونو د فعالیتونو لارښودنه او تنظیمول .

۲- عندالاقتـضاء د دېوانونـو د قضایي غونډو ریاست .

۳- د یوهٔ دېوان د غړي بل دېوان ته مؤقت توظیفول .

۴- د اړتیا پـه صـورت کـې د استیناف محکمـې لـه قاضـیانو څخه ابتدائیه محکمو ته د یوهٔ قاضي توظیفول .

۵- عندالاقتضاء له یوهٔ دېوان څخه بل دېوان ته د قضیې د څېړنـې د واک سپارل .

۶- د اړوندو دیوانونو د قـضایي تجربو توحیدول .

وظایف وصلاحیت های رئیس محکمهٔ استیناف:

مادهٔ سی و ششم :

رئیس محکمـهٔ اسـتیناف دارای وظایف وصـلاحیت هـای آتـی میباشد:

۱- رهبری وتنظیم فعالیت محاکم ودیوان های مربوط.

۲- ریاست جلسات قضایی دیوان ها عندالاقتضاء.

۳- توظیف مؤقت عضو یک دیوان به دیوان دیگر .

۴- توظیـف یکـی از قـضات محکمهٔ اسـتیناف بـه محـاکم ابتدائیـه در صـورت ضرورت.

۵- تفویض صـلاحیت رسـیدگی قضیه ازیک دیـوان بـه دیـوان دیگرعندالاقتضاء.

۶- توحید تجارب قضائی دیوانهای مربوط .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷– ستړې محکمې ته د محکمو او اړوندو دېوانونو له فعاليت څخه رپوټ ورکول .

د غونډو لارښودنه :

اووه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمې د دېوانونو رئيسان د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د استيناف محکمې رئيس د دېوان د قضايي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې د دېوان رئيس د اړوند دېوان غړى ګڼل کېږي .

مسؤوليت :

اته دېرشمه ماده :

د استيناف محکمې رئيس د دېوانونو رئيسان او قاضيان يې د خپلو صادره فيصلو او قرارونو له کيفيت ، د قضيو د څېړنې له مودې ، د قانون د تطبيق له صحت او مدلل والي څخه مسؤوليت لري .

۷– ارائه گزارش از فعاليت محاکم و ديوان هاى مربوط به ستره محکمه.

رهبرى جلسات:

مادهٔ سى و هفتم :

رؤساى ديوان هاى محکمهٔ استيناف جلسهٔ ديوان هاى مربوطه را رهبرى مى نمايند. در صورتيکه رئيس محکمهٔ استيناف ، جلسهٔ قضائى ديوان را رهبرى نمايد ، درين حالت رئيس ديوان ، عضوء ديوان مربوط پنداشته ميشود .

مسؤوليت :

مادهٔ سى و هشتم :

رئيس محکمهٔ استيناف ، رؤساى ديوان ها وقضات آن از کيفيت ، ميعاد رسيدگى قضايا، صحت تطبيق قانون و مدلل بودن فيصله ها و قرار هاى صادرهٔ خويش مسؤوليت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف محکمې څانګې :

نهه دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې ریاست او اړوند دېوانونه یې د اداري کارکوونکو او څانګو لرونکي دي چې دندې او د فعالیت ډول یې په جلا لایحو کې تنظیمېږي .

څلورم فصل

د ابتدائیه محکمو تشکیل ، ترکیب او واک

تشکیل :

څلوېښتمه ماده :

(۱) د استیناف محکمې په اړونده قضایي حوزه کې په لاندې ترتیب سره د ابتدائیه محکمو لرونکې دي :

۱-دولایت دمرکزابتدائیه محکمه .

شعبات محکمهٔ استیناف:

مادهٔ سی و نهم :

ریاست محکمهٔ استیناف و دیوان های مربوط دارای کارکنان و شعبات اداری میباشند که وظایف و طرز فعالیت شان در لوایح جدا گانه تنظیم می گردد.

فصل چهارم

تشکیل، ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

تشکیل:

مادهٔ چهلم :

(۱) محاکم استیناف در حوزهٔ قضائی مربوط دارای محاکم ابتدائیه به ترتیب آتی می باشند:

۱- محکمه ابتدائیه مرکز ولایت .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د اطفالو محکمه .

۳- سوداګریزه (تجارتي) ابتدائیه محکمه .

۴- د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه .

۵- د شخصیه احوالو ابتدائیه محکمه .

(۲) د هغو ولایتونو په مرکزونو کې چې زیاتو ابتدائیه محکمو ته اړتیا ولیدله شي ، ستره محکمه کولای شي د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته د هغو په جوړولو لاس پورې کړي .

د ابتدائیه محکمو جوړښت :

یو څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې د لاندې دېوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- مدني دېوان .

۳- د عامه حقوقو دېوان .

۴- د عامه امنیت دېوان .

۲- محکمۀ اطفال.

۳- محکمۀ ابتدائیه تجارتی.

۴- محکمۀ ابتدائیه ولسوالی.

۵- محکمۀ ابتدائیه احوال شخصیه .

(۲) در مراکز ولایاتیکه به محاکم ابتدائیۀ بیشتری ضرورت احساس شود ، ستره محکمه میتواند بعد از منظوری رئیس جمهور به تأسیس آن اقدام نماید.

ترکیب محاکم ابتدائیه:

مادۀ چهل و یکم :

(۱) محاکم ابتدائیه مراکز ولایات دارای دیوان های ذیل میباشند:

۱- دیوان جزای عمومی.

۲- دیوان مدنی .

۳- دیوان حقوق عامه.

۴- دیوان امنیت عامه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ترافیکی جرمونو دیوان .

(۲) د مرکز د ابتدائیه محکمې دیوانونه له رئیس او حد اکثر څلورو غړو څخه جوړ دي .

<u>د ابتدائیه محکمو د دیوانونو په واسطه د قضیو څېړنه :</u>

دوه څلوېښتمه ماده :

د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې په ابتدایي پړاوکې د اړوندو دیوانونو په واسطه لاندې قضیې د قانون د حکمونو مطابق څېړي :

۱- په عمومي جزاء پورې د اړوندو قضیو څېړنه د عمومي جزاء د دیوان په واسطه .

۲- د حقیقي اشخاصو تر منځ د مدني دعواوو څېړنه د مدني دیوان په واسطه .

۳- د حقیقي او حکمي اشخاصو یا د حکمي اشخاصو تر منځ د متنازع فیه مدني قضیو څېړنه د عامه حقوقو د دیوان په واسطه .

۵- دیوان جرایم ترافیکی.

(۲) دیوان های محکمهٔ ابتدائیه مرکز مرکب از رئیس و حد اکثر چهار عضو میباشد .

<u>رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه :</u>

مادهٔ چهل و دوم :

محاکم ابتدائیه مراکز ولایات قضایای ذیل را توسط دیوانهای مربوط در مرحلهٔ ابتدائی طبق احکام قانون رسیدگی می نماید :

۱- رسیدگی قضایای مربوط به جزای عمومی توسط دیوان جزای عمومی .

۲- رسیدگی به دعاوی مدنی بین اشخاص حقیقی توسط دیوان مدنی .

۳- رسیدگی قضایای مدنی متنازع فیه بین اشخاص حقیقی و حکمی یا بین اشخاص حکمی توسط دیوان حقوق عامه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- په امنيت او عامه ګټــو ، د مخدرو موادو په قاچاقو او نــورو جرمونو پورې د اړونــدو جزايــي قضيو څېړنه د عامه امنيت د دېوان په واسطه .

۵- په ترافيکي پېــښو پــورې د اړوندو قضيو څېړنــه د ترافيکــي جرمونو د دېوان په واسطه .

د محکمې اودېوانونو لارښودنه:

دري څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولايت د مرکز د ابتدائيــه محکمې په سر کې رئيس قرار لري چې د دېوانونو د قضايي او اداري فعاليتونو لارښودنه او تنظيمول پــه غاړه لري او عنداللزوم د هغو پــه غونډو کې ګډون کوي .

(۲) د ابتدائيه محکمې د دېوانونو رئيسان ، د اړونــدو دېوانونــو د غونډو لارښودنه کوي . پــه هغــهٔ صورت کې چې د ابتدائيه محکمې رئيس د دېوان د قضايي غونــډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې

۴- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به امنيت و منفعت عامه ، قاچــاق مواد مخدر و ساير جرايم مطــابق احکام قانون توسط ديوان امنيــت عامه .

۵- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به حادثات ترافيکی توسط ديــوان جرايم ترافيکی .

رهبری محکمه و ديوانها:

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) در راٴس محکمهٔ ابتدائيهٔ مرکز ولايت رئيس قرار دارد که رهبری وتنظيم فعاليت های قضائی واداری ديوانها را بــه عهــده داشــته و عنداللزوم در جلسات آنها شرکت می نمايد.

(۲) رؤسای ديوانهــای محکمــهٔ ابتدائيــه جلــسات ديوانهــای مربوط را رهبری مــی نماينــد . در صورتيکه رئيس محکمهٔ ابتدائيه، جلسهٔ قضائی ديــوان را رهبــری نمايد ، درين حالت رئيس ديوان ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ديوان رئيس د اړوند ديوان غړی ګڼل کيږي .

(۳) د عمومي جزاء د ديوان رئيس په عين حال کې د مرکز د ابتدائيه محکمې د رئيس مرستيال دی .

د اطفالو محکمه :

څلور څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې د اطفالو يوه ابتدائيه محکمه جوړيږي .

(۲) د اطفالو ابتدائيه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه متشکله ده .

په هغهٔ صورت کې چې رئيس د ځينو علتونو له امله غايب وي ، دندې او واکونه يې يوهٔ غړي ته چې د زياتې قضايي سابقې لرونکی وي ، سپارل کيږي .

(۳) د اطفالو د سر غړونو د څېړنې ډول د خاص قانون په واسطه تنظيميږي .

عضو ديوان مربوط پنداشته ميشود .

(۳) رئيس ديوان جزای عمومی در عين حال معاون رئيس محکمه ابتدائيه مرکز ميباشد .

محکمهٔ اطفال:

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه اطفال ايجاد می گردد.

(۲) محکمهٔ ابتدائيهٔ اطفال متشکل از رئيس و چهار عضو می باشد.

در صورتيکه رئيس بنابر عللی غايب باشد ، وظايف و صلاحيت های وی به يکی از اعضای که دارای سابقهٔ بيشتر قضائی باشد، تفويض می گردد.

(۳) طرز رسيدگی به تخلفات اطفال توسط قانون خاص تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محکمه :

پنځه څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې يوه تجارتي ابتدائيه محکمه جوړېږي . سوداګريزه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه مرکبه ده .

(۲) د هغو ولايتونو په مرکزونو کې چې سوداګريزه ابتدائيه محکمه موجوده نه وي ، د سوداګريزو قضيو څېړنه ، د اړوند ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې د مدني ديوان واک دی .

د اختصاصي قضيو څېړنه :

شپږ څلوېښتمه ماده :

د سوداګريزو ، عامه حقوقو او عامه امنيت د قضيو څېړل د استيناف محکمې په قضائي حوزه کې ، د مورد له مخې په سوداګريزه ابتدائيه محکمه او د

محکمهٔ ابتدائيه تجارتی:

مادهٔ چهل و پنجم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه تجارتی ايجاد می گردد. محکمهٔ تجارتی مرکب از رئيس وچهار عضو ميباشد.

(۲) در مراکز ولاياتيکه محکمهٔ ابتدائيه تجارتی موجود نباشد ، رسيدگی به قضايای تجارتی از صلاحيت ديوان مدنی محکمهٔ ابتدائيه مرکز ولايت می باشد.

رسيدگی به قضايای اختصاصی:

مادهٔ چهل و ششم :

رسيدگی به قضايای تجارتی، حقوق عامه و امنيت عامه در داخل حوزهٔ قضائی محکمهٔ استيناف بر حسب مورد در محکمهٔ ابتدائيهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایت د مرکزد ابتدائیه محکمې په اړوندو دېوانونو کې صورت مومي .

د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې ترکیب :

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه له رئیس او دوو غړو څخه مرکبه ده ، په هغو ولسوالیو کې چې غړي موجود نه وي ، د قضیو څېړل له دریو تنو څخه د لږو قاضیانو په واسطه صورت موندلی شي .

(۲) د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې په سر کې رئیس قرار لري ، په هغهٔ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې د یوهٔ غړي لخوا چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، اعمالیږي .

تجارتی و دیوان های مربوط محکمهٔ ابتدائیه مرکز ولایت صورت می گیرد.

ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی:

مادهٔ چهل و هفتم :

(۱) محکمهٔ ابتدا ئیهٔ ولسوالی مرکب از رئیس و دو عضو میباشد. در ولسوالی های که اعضاء موجود نباشد، رسیدگی به قضایا توسط کمتر از سه نفر قاضی صورت گرفته میتواند.

(۲) در رأس محکمهٔ ابتدائیهٔ ولسوالی رئیس قرار دارد ، درصورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد، وظایف و صلاحیت های وی از طرف یکی از اعضای که دارای سابقهٔ بیشتر قضائی باشد، اعمال می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسوالۍ د ابتدائيه محكمې واک

اته څلوېښتمه ماده :

د ولسوالۍ ابتدائيه محكمه ټولې عادي جزايي ، مدني اود شخصيه احوالو قضيې چې دقانون دحكمونو په رعايتولو سره دهغې په وړاندې اقامه كېږي، په ابتدايي پړاو كې څېړي .

دمؤقت قاضي توظيفول :

نهه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون په اته څلوېښتمه ماده كې په درج شوي حالت كې، كه چېرې محكمه ديوۀ تن قاضي لرونكې وي يا نور داسې حالات راڅرگند شي چې دمؤقت قاضي د توظيفولو غوښتنه وكړي، داستيناف محكمې رئيس واک لري چې داستيناف محكمې له قاضيانو څخه يوېې مؤقتاً توظيف كړي .

صلاحيت محكمۀ ابتدائيۀ ولسوالى :

مادۀ چهل و هشتم :

محكمۀ ابتدائيۀ ولسوالى تمام قضاياى جزائى عادى ، مدنى و احوال شخصيه را كه با رعايت احكام قانون در پيشگاه آن اقامه ميگردد ، در مرحلۀ ابتدائى رسيدگى مى نمايد .

توظيف قاضى مؤقت:

مادۀ چهل و نهم :

در حالت مندرج مادۀ چهل و هشتم اين قانون هرگاه محكمه داراى يک نفرقاضى باشد ، يا حالات ديگرى ظهور كند كه ايجاب توظيف قاضى مؤقت را نمايد، رئيس محكمۀ استيناف صلاحيت دارد كه يكى از قضات محكمۀ استيناف را مؤقتاً توظيف نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داړينو دېوانونو جوړول :

پنځوسمه ماده :

(۱) ستره محكمه كولاى شي داړتيا په صورت كې دجمهور رئيس له منظورۍ وروسته د ولايتونو دمركزونو د ابتدائيه محكمو په چوكاټ كې نور دېوانونه جوړ كړي.

(۲) ستره محكمه كولاى شي عندالضرورت دجمهور رئيس له منظورۍ وروسته، دولسواليو دابتدائيه محكمو په چوكاټ كې دېوانونه جوړ كړي .

دڅوګونو(متعددو) جرمونو دڅېړنې ډول :

يو پنځوسمه ماده :

(۱) تورن په هغې محكمې كې محاكمه كېږي چې ددې قانون او نورو قوانينودحكمونومطابق دهغو دڅېړنې واک لري. په هغهٔ صورت كې چې شخص دڅوګونوجرمونو

ايجاد ديوان هاى ضرورى :

مادهٔ پنجاهم :

(۱) ستره محكمه مى تواند عندالضرورت ديوان هاى ديگرى را در چوكات محاكم ابتدائيهٔ مراكز ولايات بعد از منظورى رئيس جمهور ايجاد نمايد.

(۲) ستره محكمه مى تواند عندالضرورت ديوانهاى را در چوكات محاكم ابتدائيهٔ ولسوالى ها بعد از منظورى رئيس جمهور ايجاد نمايد.

طرز رسيدگى جرايم متعدد:

مادهٔ پنجاه و يكم :

(۱) متهم در محكمهٔ محاكمه مى شود كه مطابق به احكام اين قانون وساير قوانين صلاحيت رسيدگى آنرا دارد. در صورتيكه شخص مرتكب جرايم متعددى گردد كه از

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب شي چې دواک له نظـره دجلا محکمو تابع وي،دهغوڅېړنه په هغې محکمې کې صورت مومي چې د ډېرسخت (شدیدترین) جرم د څېړنې واک لري.په هغهٔ صـورت کې چې ارتکابي جرمونه د مجازاتو له مخې په یوه درجه کـې وي ، د څېړنې واک هغه محکمه لري چې پر تورن باندې د واردو شوو تورونو څېړنه یې پیل کړېده .

(۲) که چېرې یو شخص د څوګونو جرمونو مرتکب شي چې د واک له نظره د دوو(اختصاصي او عمومي) محکمو تابع وي ، د جرم د ماهیت په اعتبار ، هره یوه اړونده محکمه د هغو د څېړنې د واک لرونکې ده . په هغهٔ صورت کې چې ارتکـابي جرمونه د هغو څوګونو جرمونو له ډول څخه وي چې د تجزیې وړنـه وي ، د هغو څېړنه د هغې محکمې واک دی چې د شـدید جـرم د څېړنې واک لري .

حیث صـلاحیت تـابع محـاکم جداگانه باشد، رسیدگی بـه آن در محکمهٔ صورت مـی گیـرد کـه صلاحیت رسیدگی شدیدترین جرم را دارد. در صـورتیکه جـرایم ارتکابی از لحاظ مجازات در یک درجه باشد، صلاحیت رسیدگی را محکمهٔ داردکـه رسـیدگی بـه اتهامات وارده بر مـتهم را آغـاز کرده است .

(۲) هرگاه شخصی مرتکب جرایم متعـددی گـردد کـه از حیـث صـلاحیت تـابع دو محکمـه (اختـصاصی وعمـومی) باشـد، صلاحیت رسیدگی آن را به اعتبار ماهیت جرم هر یـک از محـاکم مربوط دارا می باشد ، در صورتیکه جرایم ارتکـابی از نـوع جـرایم متعددی بوده که قابل تجزیه نباشد، رسیدگی به آن از صلاحیت محکمهٔ می باشد که صلاحیت رسیدگی به جرم شدید تر را دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) دجرم شريکان او مرستيالان په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې دجرم اصلي فاعل په هغې کې محاکمه کېږي .

مسؤوليت :

دوه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمې رئيس،ددېوانونو رئيسان او دهغو قضايي غړي دقضيو له کيفيت،دڅېړنې دمودې ، دقانون دتطبيق له سموالي(صحت)او دخپلو صادره فيصلواو قرارونو له مدلل والي څخه مسوُوليت لري .

دفيصلې قطعيت :

دري پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمو صادره حکمونه ، په لاندې مواردو کې قطعي دي :

۱-په صادره حکم باندې ددعوي د اړخونو قناعت .

۲-داستيناف غوښتنې دمودې تېرېدل (انقضاء) .

(۳) شرکاء و معاونين جرم در محکمهٔ محاکمه می شوند که فاعل اصلی جرم در آن محاکمه می شود .

مسؤوليت :

مادهٔ پنجاه و دوم :

رئيس محکمه ابتدائيه، رؤسای ديوانها واعضای قضائی آن از کيفيت، ميعاد رسيدگی قضايا، صحت تطبيق قانون ومدلل بودن فيصله ها وقرار های صادرهٔ خويش مسؤوليت دارند.

قطعيت فيصله :

مادهٔ پنجاه و سوم :

احکام صادرهٔ محاکم ابتدائيه در موارد آتی قطعی ميباشد:

۱- قناعت طرفين دعوی به حکم صادره.

۲- انقضای ميعاد استيناف طلبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- په هغهٔ صورت کې چې دمدعي بها ارزښت تر سلو زرو افغانيو پورې وي .

۴- تر پنځوسو زرو افغانيو پورې په نقدي مجازاتو باندې حکم .

۵-نور هغه موارد چې په قوانينو کې اټکل شوي دي .

اداري څانګې :

څلور پنځوسمه ماده :

ابتدائيه محکمې داداري څانګو او کارکوونکو لرونکې دي چې دندې اودفعاليت ډول يې په جلا لايحو کې تنظيمېږي .

دسندونو اووثايقو دثبت اداري :

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) داستيناف دهرې محکمې په قضايي حوزه کې دسندونو اووثايقو دثبت اداره جوړېږي .

۳- در صورتيکه ارزش مدعی بها الی يکصد هزار افغانی باشد .

۴- حکم به مجازات نقدی الی پنجاه هزار افغانی.

۵- ساير مواردی که در قوانين پيشبينی گرديده است.

شعبات اداری:

مادهٔ پنجاه و چهارم :

محاکم ابتدائيه دارای کارکنان و شعبات اداری بوده که وظايف وطرز فعاليت آنها در لوايح جداگانه تنظيم می گردد.

ادارات ثبت اسناد و وثايق:

مادهٔ پنجاه و پنجم :

(۱) درحوزهٔ قضائی هر محکمهٔ استيناف ادارهٔ ثبت اسناد ووثايق ايجاد می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسندونو اووثایقو دثبت دادارو په سرکې رئیس قرار لري چې دادارې دفعالیتونو لاربنوونه او تنظیم پــه غاړه لري .

(۲)دسندونو اووثایقو دثبت دادارو رئیس اومــسلکي غــړي دهغــو اشخاصو له جملې څخه چې قضایي واک لري ، ټاکل کېږي .

(۳)په هغو ولسوالیو کــې چــې دسندونواووثایقودثبت ادارې جوړې شوې ندي،دولــسوالیو محکمــې داړوندو واکونو لرونکې دي .

(۴)دسندونو او وثایقو دثبت دادارو دندې اوواکونه دخاص قانون مطابق تنظیمېږي .

د سوداگریزو (تجارتي) سندونو او علایمو ثبتول :

شپږ پنځوسمه ماده :

دسودا گریزو سندونو او علایمــو ثبتول دسوداگریزو ابتدائیه محکمو واک دی.

در رأس ادارات ثبت اسناد ووثایق رئیس قرار داشته که رهبری وتنظیم فعالیت های اداره را بــه عهــده دارد.

(۲) رئیس و اعــضای مــسلکی ادارات ثبت اسناد و وثایق از جملهٔ اشخاصی که صــلاحیت قــضائی دارند ، تعیین میگردند .

(۳) در ولسوالی های که ادارات ثبت اسناد ووثایق ایجاد نگردیــده است، صلاحیت های مربوطــه را محاکم ولسوالی ها دارا میباشند.

(۴) وظایف و صــلاحیت هــای ادارات ثبت اسناد و وثایق طبــق قانون خاص تنظیم میگردد .

ثبــــت اســــناد وعلایــــم تجارتی

مادهٔ پنجاه و ششم :

ثبت اســناد وعلایــم تجــارتی از صلاحیت محاکم ابتدائیه تجــارتی میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریوټ ورکول :

اووه پنځوسمه ماده :

دابتدائیه محکمــو اودســندونو او وثایقو دثبت د ادارو رئیسان مکلف دي چې له خپلو اجراآتــو څخــه داستیناف اړوندې محکمې ته رپوټ ورکړي .

ارائه گزارش :

مادۀ پنجاه و هفتم :

رؤسای محاکم ابتدائیــه و ادارات ثبت اسناد و وثایق مکلف انــد از اجــراآت خــود بــه محکمـۀ استیناف مربــوط گــزارش ارائــه نمایند .

پنځم فصل

د قضائیه قوې په قاضیانو او کارکوونکو پورې اړوندې چارې

فصل پنجم

امــور مــربــوط بــه قضــات وکارکنــان قوۀ قضائیه

دقضاء د انسلاک شرایط :

اته پنځوسمه ماده :

(۱)دلانــدې شــرطونو لرونکــی شخص دسترې محکمې درئیس په وړاندیز اودجمهــور رئــیس پــه منظورۍ د قاضي په توګه منسلک او ټاکل کېږي :

شرائط انسلاک قضاء:

مادۀ پنجاه و هشتم :

(۱) شخص واجد شرایط ذیل بــه پیشنهاد رئیس ســتره محکمــه و منظوری رئیس جمهور بــه حیــث قاضــــی منـــسلک و تعیـــین می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱–د انسلاک په وخت کې لږترلږهٔ لس کاله دافغانستان داسلامي جمهوریت د تابعیت لرونکی وي .

۲–دواکمنې محکمې دقطعي حکم په موجب،دجنایت یاجنحې په عمدي جرم محکوم شوی نه وي .

۳–دحقوقو یا شرعیاتو له پوهنځیو څخه دلیسانس یا له هغو څخه دلوړ تحصیلي سند او یا ددولت درسمي دیني مدرسو یا دهغو دمعادل تحصیلي سند لرونکی وي .

۴–په ساري ناروغیو یا معیوبیتونو باندې چې ددندې داجراء خنډ شي ، مصاب نه وي .

۵– د قضاء په کادر کې دانسلاک په وخت کې یې پنځه ویشت کلنی سن بشپړ کړی وي .

۶–دقضایي ستاژ دوره یې په بریالیتوب سره تېره کړې وي .

(۲)د دولت د رسمي دیني مدرسو یا د هغو د معادل تحصیلي سند

۱–حین انسلاک حداقل ده سال تابعیت جمهوری اسلامی افغانستان را دارا باشد.

۲– به موجب حکم قطعی محکمه ذیصلاح به جرم جنایت یا جنحهٔ عمدی محکوم نشده باشد.

۳– سند تحصیلی لیسانس از پوهنځی های حقوق یا شرعیات و یا بالاتر از آن و یا سند تحصیلی مدارس دینی رسمی دولت یا معادل آنرا دارا باشد .

۴– مصاب به امراض ساری یا معیوبیتهای که مانع اجرای وظیفه گردد ، نباشد.

۵– حین انسلاک در کادر قضاء سن بیست وپنج سالگی را تکمیل کرده باشد .

۶– دورهٔ ستاژ قضائی را مؤفقانه سپری نموده باشد.

(۲) شخص دارای سند تحصیلی مدارس دینی رسمی دولت و یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونكى شخص ، د دې مـــادې د (١) فقرې پـــه (١ ، ٢، ۴ ، ۵ او ٦) جزء كې د درج شوو شرطونو له په پام كې نيولو سره د لومړيـــو دريو كلونو لپاره د ابتدائيه محكمې د غړي په توګه مقررېداى شي .

(٣) كه چېرې د شرايطو لرونكـــي داوطلبان د اړتيا له حد څخه زيات وي ، ستره محكمه كولاى شـــي د داوطلـــب د جـــذب او شـــاملولو لپاره اضافي شرطونه وضع كړي .

سوګند

نهه پنځوسمه ماده :

قاضي د دندې له اشغالولو دمخه د سترې محكمې د رئيس او غړو په مخكې لاندې سوګند پـــه ځـــاى كوي :

((د لوى اودادګر خداى (ج) پـــه نوم سوګند يادوم چـــې د قـــضاء دنده په بشپړامانت ، ريـــښتينولۍ (صـــداقت) او نـــاپلوۍ ســـره

معادل آن بـــا رعايـــت شـــرايط مندرج اجـــزاى (١ ، ٢ ، ۴ ، ۵ و ٦) فقـــرۀ (١) ايـــن مـــاده براى سه سال اول بحيـــث عـــضو محكمـــۀ ابتدائيـــه مقـــرر شـــده ميتواند .

(٣) هرگاه تعداد داوطلبان واجـــد شرايط بيشتر از حد ضرورت باشد، ستره محكمه مى توانـــد شـــرايط اضافى را براى جذب و شـــموليت داوطلب وضع نمايد.

سوگند:

مادۀ پنجاه و نهم :

قاضى قبل از اشـــغال وظيفـــه در حـــضور رئـــيس واعـــضاى ستره محكمه سوگند آتى را به جا مى آورد:

((سوگند يـــاد مـــى كـــنم بنـــام خداونـــد(ج) بـــزرگ و داد گـــر كه وظيفه قضاء را بـــا كـــمال امانت ، صـــداقت وبـــى طرفـــى

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجراء او داسلامي شريعت،دهېواد داساسي قانون او قوانينو د حكمونو درۀ ناوی وكړم او تطبيق يې كړم، د دندې اسرار ساتم، په مستقيم يا غيرمستقيم صورت سره په خيانت ، حق تلفۍ ، بې عدالتۍ ، قانون ماتونې(قانون شكنۍ) او د رشوت په اخيستلو لاس نه پورې كوم)).

اجراء واحكام شريعت اسلامی، قانون اساسی وقوانين كشور را احترام وتطبيق نموده، اسرار وظيفه را حفظ مينمايم، بصورت مستقيم يا غيرمستقيم به خيانت، حق تلفی، بی عدالتی، قانون شكنی واخذ رشوت مبادرت نمی ورزم)) .

دتحليف متن په لوحه كې ليكل كېږي، دقاضي له لاسليک وروسته په هغې محكمې كې چې دنده پكې اجراء كوي ، ځړول كېږي.

متن تحليف در لوحه نوشته شده، بعد از امضاء قاضی در محكمۀ كه در آن اجرای وظيفه می نمايد ، تعليق ميشود.

د قاضيانو مقررېدل اوتبديلېدل :

شپېتمه ماده :

(۱)د اول اوله هغۀ څخه د لوړبست د قاضيانو مقررېدل،تبديلېدل، ترفيع، د خدمت تمديد ، تقاعد او دهغۀ رفع كول، دموافقې وركول او داستعفي منل ، د ستري محكمې د رئيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

تقرر وتبدل قضات:

مادۀ شصتم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفيع، تمديد خدمت، تقاعد و رفع آن، اعطای موافقه وقبولی استعفای قضات بست اول و بالاتر از آن به اساس پيشنهاد ستره محكمه و منظوری رئيس جمهورصورت می گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د دوه یم اوله هغهٔ ځخه د ټیټ بـــست د قاضـــیانو مقررېـــدل، تبدیلېدل، ترفېع ، دخدمت تمدید، تقاعد او دهغهٔ رفع کول، د موافقې ورکول اوداستعفي منل ، دقـــضائیه قوې د اداري عمومي آمر د وړاندیز پربنسټ او دسترې محکمې په تائید او دهغې د رئـــیس پـــه منظـــورۍ صورت مومي.

د اداري کارکوونکو مقررېدل او تبدیلېدل :

یو شپېتمه ماده :

(۱) د فوق او مافوق رتبې په بست کې د قضائیه قوې د اداري مامورینو اوفـــوق درجـــې قـــراردادي اجیرانو مقررېدل،تبدیلېدل ،ترفېع ، دخدمت تمدید،تقاعد اودهغهٔ رفـــع کېدل، د موافقې ورکول اوداستعفي منل دسترې محکمـــې د رئـــیس د وړاندیز پربنسټ اودجمهور رئیس په منظورۍ صورت مومي.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت، تقاعـــد و رفـــع آن، اعطـــای موافقـــه وقبـــولی اســـتعفای قـــضات بـــست دوم و پـــاییینترازآن به اســـاس پیـــشنهاد آمرعمـــومی اداری قوهٔ قضائیه ، تائیـــد ســـتره محکمـــه و منظـــوری رئـــیس آن صورت می گیرد.

تقـــرر وتبـــدل کارکنـــان اداری:

مادهٔ شصت و یکم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت ، تقاعـــد ورفـــع آن ، اعطای موافقه و قبـــولی اســـتعفای مـــامورین اداری قـــوهٔ قـــضائیه در بست فـــوق و مـــافوق رتبـــه واجیران قرار دادی فوق درجه بـــه اساس پیشنهاد رئیس ستره محکمه ومنظوری رئیس جمهور صـــورت می گیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې رتبې یا بست د اداري مامورینواو د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې درجې قــراردادي اجیرانومقررېــدل، تبدیلېدل، ترفیع دخدمت تمدیــد، تقاعداودهغهٔ رفع،د موافقې ورکول اوداستعفي منل دقــضائیه قــوې د اداري عمومي آمر په وړانــدیز اود سترې محکمې د رئیس په منظورۍ صورت مومي.

(۲) تقــرر، تبــدل، ترفیــع، تمدید خدمت ، تقاعد و رفع آن ، اعطــای موافقــه و قبــولی استعفای مامورین اداری رتبــه یــا بست اول و اجیــران قــرار دادی درجه اول ویا پــایینتر از آن بــه پیــشنهاد آمــر عمــومی اداری قــوهٔ قــضائیه ومنظــوری رئیس ســتره محکمــه صــورت می گیرد.

د قاضیانو تقاعد:

تقاعد قضات:

دوه شپېتمه ماده :

مادهٔ شصت و دوم :

(۱) قاضي په لاندې حالاتو کــې متقاعد کېږي او بیا کارتــه نــشي استخدامېدی :

۱- د (۴۰) کاله بالفعل خدمت په پای کې.

۲-کلــي دایمــي معلولیــت او دوامداره ناروغي چې د دنــدې د اجراء خنډشي.

۳- د (٦۵) کلني سن بشپړول.

(۱) قاضی در حالات آتی متقاعد گردیده و دوباره به کار اســتخدام شده نمی تواند:

۱- در پایان (۴۰) سال خــدمت بالفعل.

۲- معلولیت کلی دایمی و مریضی های دوامداریکه مــانع اجــرا ی وظیفه گردد.

۳- اکمال سن (٦۵) سالگی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- نور هغه حالات چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي .

(۲) ستره محکمه کولای شـي د اړتيا په وخت کې د هغو قاضيانو د کار دوام چـې ددې مـادې د(۱) فقرې په ۳ جزء کې د درج شوي تقاعد سن ته رسېدلي دي اود علمي اومسلکي پوهې او تجربو لرونکي وي، تقاعد ته له سوق دمخـه ، د واکمـن مقـام پـه منظـوری حداکثرترلسو کلونو پورې تمديـد کړي.

د کار د دوام منظوري هرکال نوې کېږي.

د قاضيانو تبديلي :

دري شپېتمه ماده :

(۱) قاضي له دريو کلونو دمخـه نشي تبديلېدای ، خود هغۀ په خپله غوښتنه اود مؤجـه دليلونـو پـه وړاندې کولو سره چې د ادارې د قناعت وړ وگرځي .

۴- ساير حالاتيکه در اسناد تقنينی پيش بينی گرديده است.

(۲) ستره محکمه مـی توانـد، هنگـام ضـرورت دوام کـار قضاتی را کـه بـه سـن تقاعـد منـدرج جـزء ۳ فقـرۀ (۱) اين مـاده رسـيده انـد و دارای دانش، تجارب علمی و مـسلکی باشـند، قبـل از سـوق بـه تقاعـد بـه منظـوری مقـام ذيصلاح حداکثر تا ده سال تمديد نمايد.

منظوری دوام کار، هر سال تجديد می شود.

تبديلی قضات:

مادۀ شصت و سوم :

(۱) قاضی قبل از سه سال تبـديل شده نمی تواند ، مگـر بـه اثـر تقاضای خودش و ارائه دلايل مؤجه که طـرف قناعـت اداره واقـع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د قاضي تبديلي په عادي توگه، په هرو دريوکالو کې يوځل دکب په مياشت کې صورت مومي او دراتلونکي کال له پيل څخه نافذيږي.

تقدير ليکونه:

څلورشپېتمه ماده :

(۱)دقضائيه قوې قاضيانواواداري کارکوونکو ته لومړی درجه تقدير ليک، دسترې محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ او دجمهور رئيس په منظورۍ او يا مستقيماً جمهور رئيس لخوا ورکول کيږي.

(۲)د قضائيه قوې قاضيانو او اداري کارکوونکو ته دوه يمه او دريمه درجه تقدير ليک ، ستاين ليک او نقدي مکافات د اداري عمومي آمر د وړانديز پربنسټ او دسترې محکمې د رئيس په منظورۍ او يامستقيماً د سترې محکمې د رئيس لخوا ورکول کيږي.

(۲) تبديلی قاضی طور عادی، هر سه سال يکبار در ماه حوت صورت گرفته و از آغاز سال بعد نافذ می گردد.

تقدير نامه ها:

مادۀ شصت و چهارم :

(۱) تقدير نامۀ درجه اول برای قضات و کارکنان اداری قوه قضائيه به اساس پيشنهاد رئيس ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور ويا مستقيماً توسط رئيس جمهور اعطاء می گردد.

(۲) تقدير نامۀ درجه دوم وسوم، تحسين نامه و مکافات نقدی برای قضات وکارکنان اداری قوۀ قضائيه به اساس پيشنهاد آمرعمومی اداری و منظوری رئيس ستره محکمه ويا مستقيماً از طرف رئيس ستره محکمه اعطاء می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت دمامورينو اوکارد قوانينو د حکمونوتطبيقول:

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) د قضائيه قوې د قاضيانو او اداري کارکوونکو د مقرريدلو ، تبديلېدلو ، ترفېع ، دخدمت د تمديد، تقاعد او دهغهٔ د رفع کولو، د موافقې د ورکولو د استعفي د منلو،رخصتۍ او نورو حقوقو او امتيازونو او مکلفيتونو شرطونه او حالات چې پدې قانون کې نه وي اټکل شوي ، د کار او د دولت د مامورينو د قوانينو او په هغو پورې د نورو اړوندو تقنيني سندونو د حکمونو مطابق ، اجراء کېږي.

(۲) د قاضيانو په ترفېع کې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو تقنيني سندونو په شرطونو برسېره ، دقاضيانو د فيصلو څرنگوالی هم په پام کې نيول کېږي.

تطبيق احکام قوانين کار و مامورين دولت :

مادهٔ شصت و پنجم :

(۱) شرايط و حالات تقرر، تبدل، ترفيع، تمديد خدمت، تقاعد و رفع آن ، اعطای موافقه ، قبولی استعفاء رخصتی و ساير حقوق، امتيازات و مکلفيت های قضات وکارکنان اداری قوهٔ قضائيه که در اين قانون پيش بينی نگرديده باشد، طبق احکام قوانين کار و مامورين دولت وساير اسناد تقنينی مرتبط به آن اجراء می گردد.

(۲) در ترفيع قضات علاوه بر شرايط اسناد تقنينی مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده ، چگونگی فيصله های قضات نيز در نظر گرفته ميشود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلكي امتياز :

شپږ شپېته ماده :

قاضيانوته د قضائي كادر امتياز وركول كېږي.دقضاء د كادري درجې دتثبيت ، د ارتقا شرايط او د كادري امتياز د اندازې په ټاكلو پورې اړوندې چارې يې دجلا تقنيني سند مطابق تنظيمېږي.

قضائي كادري امتياز د معاش جزء دی .

امتياز مسلكی:

مادۀ شصت و ششم :

برای قضات امتياز كادر قضائی پرداخته ميشود . امور مربوط به تثبيت درجۀ كادری ، شرايط ارتقاء ، وتعيين اندازۀ امتياز كادری طبق سند تقنينی جداگانه تنظيم می گردد.

امتياز كادر قضائی جزء معاش ميباشد .

شپږم فصل

د قاضيانو جزايي او تأديبی مسؤوليت

د قاضي توقيفول :

اووه شپېتمه ماده :

(۱)قاضي د جمهور رئيس له حكم پرته نيول يا توقيف كېدای نه شي. د مشهود جرم حالات لدې حكم څخه مستثني دي.

فصل ششم

مسؤوليت جزائی و تأديبی قضات

توقيف قاضی:

مادۀ شصت و هفتم :

(۱) قاضی را نمی توان بدون حكم رئيس جمهور گرفتار و يا توقيف نمود. حالات جرم مشهود از اين حكم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) که چېرې قاضي د جنايت په ارتکاب تورن شي ، ستره محکمه ، داساسي قانون ديوسلو دري دېرشمې مادې مطابق اجراآت کوي .

د قاضيانو تأديب:

اته شپېتمه ماده :

د قاضيانوتأديبول د خاصې مقررې مطابق چې دسترې محکمې لخوا تصويبېږي ، صورت مومي .

اووم فصل

متفرقه حکمونه

د مستعفي قاضي بيامنل :

نهه شپېتمه ماده :

مستعفي قاضي د قضاء ادارې ته د بيا مراجعې په صورت کې ، داستعفي دوخت په عين رتبه منل کېداى شي. ددې قانون په دوه شپېتمه ماده کې درج شوي حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم گردد ، ستره محکمه مطابق حکم مادهٔ یکصدو سی و سوم قانون اساسی اجراآت می دارد.

تأدیب قضات:

مادهٔ شصت و هشتم :

تأدیب قضات مطابق مقررهٔ خاصی که از طرف ستره محکمه تصویب می شود، صورت می گیرد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

پذیرش مجدد قاضی مستعفی:

مادهٔ شصت و نهم :

قاضی مستعفی در صورت مراجعهٔ دوباره به ادارهٔ قضاء به عین رتبهٔ زمان استعفا پذیرفته شده می تواند. حالات مندرج مادهٔ شصت و دوم این قانون از این حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاضیانو جامې :

اویایمه ماده :

قاضیان مکلف دي دقـــضاوت پـــه وخت کې په هغو مخصوصو جامو چې په اړونده لایحه کـــې اټکـــل شوېدي ، ملبس وي .

دپېژندنې (هویت) کارت:

یو اویایمه ماده :

قاضیان دپېژندنې د مخصوص کارت لرونکي وي چې شکل او محتـــوي یې دسترې محکمې لخوا برابـــر او ټاکل کېږي.

د مهر لرل:

دوه اویایمه ماده :

ســـتره محکمـــــه ، داســـتیناف اوابتدائیه محکمې ، دقضائیه قـــوې اداري عمــــــومي آمریــــــت اودســــــــندونو او وثیقـــــــو دثبت اداري هره یوه دمخـــصوص مهرلرونکې دي.

لباس قضات:

مادۀ هفتادم :

قضات مکلف اند هنگام قضاوت به لباس مخصوصی کـــه در لایحـــۀ مربوط پیش بینی شده است، ملبس باشند.

کارت هویت:

مادۀ هفتاد و یکم:

قـــضات دارای کـــارت هویـــت مخصوصی می باشند کـــه شـــکل ومحتوی آن از طرف ستره محکمه ترتیب وتعیین می گردد.

داشتن مهر:

مادۀ هفتاد و دوم :

ستره محکمه، محـــاکم اســـتیناف وابتدائیه، آمریت عمـــومی اداری قـــــوۀ قـــــضائیه و ادارات ثبت اســـناد ووثـــایق هـــر یـــک دارای مهـــــــر مخـــــــصوص می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاضیانو او محکمو امنیت:

دري اویایمه ماده :

(۱) د کورنیو چارو وزارت اونور اړوند مراجع مکلف دي، د قاضیانو اواړوندو دفترونو او دمحکمو د ادارو امنیت تأمین کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي مراجع مکلف دي، دمحکمو قطعي فیصلې او قرارونه تطبیق کړي.

معاش :

څلور اویایمه ماده :

دسترې محکمې غړي او قضايي مستشاران او د محکمو قاضیان داساسي قانون دیوسلو پنځه پنځوسمې مادې د حکم مطابق ، د مناسب معاش مستحق دي چې اندازه یې په اړوند قانون کې ټاکل کیږي.

امنیت قضات ومحاکم:

مادۀ هفتاد و سوم :

(۱) وزارت امور داخله و سایر مراجع ذیربط مکلف اند امنیت وحفاظت قضات و دفاتر مربوط و ادارات محاکم را تأمین نمایند.

(۲) مراجع مندرج فقرۀ (۱) این ماده مکلف اند فیصله ها و قرار های قطعی محاکم را تطبیق نمایند .

معاش:

مادۀ هفتاد و چهارم :

اعضای ستره محکمه و مستشاران قضائی و قضات محاکم مطابق حکم مادۀ یکصد و پنجاه و پنجم قانون اساسی مستحق معاش مناسب بوده که اندازۀ آن در قانون مربوط تعیین می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشتمنۍ ثبتول:

پنځه اويايمه ماده :

د محکموقاضـــيان اودســـندونو او وثيقو دثبت مسؤولين مکلف دي ، ددندې له اشغال څخه دمخه خپله منقوله اوغيرمنقوله شـــتمني ثبـــت کړي.

اختصاصي خپرونه :

شپږ اويايمه ماده :

(۱) ستره محکمـــه داختـــصاصي خپرونې لرونکې ده.

(۲) دمحکمـــو قطعـــي فيـــصلې دواحدې قضايي رويې دتعـــــميم ، تحقيق او تتبع په منظور دســـترې محکمې دلزوم ديد له مخې تکثير او خپرېږي

د انفاذ نېټه :

اووه اويايمه ماده :

دغه قانون د توشېح له نېټې څخـــه نافذ او په رسمي جريده کـــې دې خپـــور شي. په نافذېدو ســـره يې

ثبت دارائی :

مادهٔ هفتاد و پنجم :

قضات محاکم و مسؤولين ثبـــت اســـناد و وثـــايق مکلـــف انـــد قبل از اشغال وظيفه دارائی منقول و غيـــر منقـــول خـــويش را ثبـــت نمايند .

نشریهٔ اختصاصی :

مادهٔ هفتاد و ششم :

(۱) ستره محکمـــه دارای نـــشریهٔ اختصاصی میباشد .

(۲) فيصله های قطعـــی محـــاکم به منظـــور تعمـــيم رويـــهٔ واحـــد قضائی ،تحقيق و تتبع طبق لزوم ديد ســـتره محکمـــه تکثيـــر و نـــشر ميگردد .

تاريخ انفاذ:

مادهٔ هفتاد و هفتم :

ايـــن قـــانون از تـــاريخ توشـــيح نافـــذ و در جريـــدهٔ رســـمی نشر گردد. با انفـــاذ آن قـــانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۷۰هـ.ش کال دوري د (۱۱) نېټې په (۷۳۹) گڼه رسمي جريــده کــې خپــور شــوی دمحکمــو دتشکيلاتو اوصلاحيت قــانون او دهغهٔ نور مغاير حکمونه لغوه گڼل کېږي.

تشکيلات وصــلاحيت محــاکم منتشرهٔ جريــدهٔ رســمی شــماره (۷۳۹) مؤرخ (۱۱) حمل سال ۱۳۷۰هـ . ش و ســاير احکــام مغــــاير آن ملغــــیٰ پنداشــــته ميشود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۵۰) افغانی

نمبر تیلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تعداد طبع : (۵۰۰۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL
GAZETTE

Law on the structure and competencies of courts of Islamic Republic of Afghanistan

Issue: No. 851

Date : 21/ May/ 2005

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library